

Skovens nisser

Trænger I til lidt mere held og medgang? Så skulle I prøve med en nisse i huset.

Det er ikke sikkert, at I nogen sinde har set dem på trods af, at der faktisk er ganske mange af dem. De små skovnisser er nemlig sky og kun til at få øje på, hvis de vil ses. Med deres brune tøj og grønne huer er de rigtig godt kamufleret mellem skovens træer. Men ved juletid er der en bedre chance for at se dem, for der tager de deres røde huer på. Skovnisserne sørger for, at skovens dyr har det godt. De hjælper dem med at finde mad om vinteren, når det er småt med føde, og hvis nogle af dyrene kommer til skade, så er skovnisserne på pletten. Skovnisserne passer også på de gamle majestætiske træer. De er

Skovnisser i deres festtøj.

specielt glade for de gamle krogede egetræer, for ligesom skovnisserne kan egetræerne blive rigtig gamle. Skovnisserne er som regel nogle glade og lystige væsner, der ikke vil nogen noget ondt. Men netop fordi de holder så utrolig meget af skoven og dens dyr og planter, så kan de blive rigtig arrige og ondskabsfulde, hvis vi mennesker opfører os dårligt i naturen. Det er ikke sjældent set, at en affaldskastende skovgæst pludselig er snublet, eller at frække drenge, der brækker grene af træerne, bliver ramt i hovedet af agern og kogler.

Snit en skovnisse

Det bringer held at have en skovnisse i huset. Her kan I se, hvordan I kan lave jeres helt egne skovnisser. Sæt dem gerne tæt på juletræet, når de er færdige, for skovnisser er som bekendt meget glade for træer.

For at snitte en skovnisse skal I bruge:

- En snittekniv eller en sav.
- En gren af hassel, pil, ahorn, birk el. lign. Tykkelsen afhænger af, hvor "tyk" skovnisseren skal være.
- Maling til en rød nissehuse og øjne og mund.
- En lille malerpensel.

Snit eller sav jeres gren over på skrå. Det skrå stykke bliver til nissens ansigt og hue. Find ud af, hvor lang jeres skovnisse skal være. Sav eller snit grenen helt lige over i den anden ende. Så kan nissen stå uden at vælte. Hvis skovnisseren ikke helt har fået balancen endnu, kan I slibe den lidt til med et

stykke sandpapir.

Nu kan I male nissens hue. Det er kun i december, at nissernes huer er røde. Husk, at der skal være plads til ansigtet under huen. Hvis det skal være en nissepige, kan I flette nogle fletninger af lidt garnrester. Det kan hurtigt blive en tradition at lave skovnisser. Så kommer der hvert år nye medlemmer til nissefamilien.

På god fod med skovnisserne

Hvis I vil holde jer gode venner med skovnisserne, så er det en god ide at hjælpe dem med at passe på naturen. Læg foder ud til fuglene om vinteren og tag en pose med til affald, når I er på skovtur. Det er også en god ide, ikke at larme for meget. Skovnisserne bryder sig ikke om for meget larm, og chancen for, at I møder nogle af skovens dyr, er

Nissernes yndlingsret: risengrød med kanel og rigeligt med smør.

også større, hvis I er stille. Ved juletid kan I desuden stille en skål risengrød med en stor smørklat ud til skovnisserne. For som det er med alle andre nisser, så er der ikke noget, der kan gøre en skovnisse i bedre humør end en god skål grød. Stil grøden i en lille lysning,

Nissefætre og kusiner

Skovnisserne har mange fætre og kusiner, og det er ikke dem alle sammen, der bor i skovene. Måske har I hørt om nogle af dem – de er blandt andet kendt under navnene julenisser, kirkenisser, gårdnisser, skibsnisser og sætternisser.

Snittede skovnisser trives bedst tæt på juletræet.

i et hyggeligt buskads eller et andet sted, hvor I kan forestille jer, at skovnisser kommer forbi.

De oprindelige nisser

Oprindeligt boede alle nisserne på gårdene og var en slags husgud, som holdt til i huse, stalde og lader. Men i takt med at der blev færre gårde, flyttede nisserne andre steder hen, blandt andet ud i skoven, på skibe eller i kirker.

Navnet Nisse kommer fra det gamle, danske navn Nis eller Niels. Tidligere blev nissen kaldt lille Niels, Niels Gårdbo eller bare Gårdbo, Gårdbukken eller Puge.

Skovnisseren er ca. 80 cm høj. Den oprindelige nisse derimod, er på størrelse med et ti-års barn. Han ligner en gammel mand med hvidt skæg, og han er klædt i gråt tøj og en rød hue – ca.

Sneen gør det en smule lettere at få øje på nisser.

Vidste du det?

Der findes en fortælling om en mand og hans familie, der blev drillet så meget af en ondskabsfuld nisse, at de blev nødt til at flytte. Efter at have læsset det sidste læs på vognen, der blev trukket af stude, lod han kusken køre langsomt i forvejen, mens han lige kiggede efter, om der var glemt noget. Da han kom ud igen, så han i det fjerne, at nissen sad øverst på læsset og grinede af ham. Deraf kan man konkludere, at en nisse kan man ikke bestemme over eller flygte fra.

samme påklædning som bonden selv i gamle dage. Ud over sine pligter på gården og drillerierne, beskæftiger nissen sig gerne med kortspil, og han ryger pipe.

Lav flere skovnisser

Kan I ikke nøjes med at have én slags skovnisser derhjemme, er her et forslag til en hel masse forskellige naturmaterialer, som I også kan lave nisser af:

- Bogkapsler er gode som huer til nogle af skovnisserne. De er også rigtig fine som nederdele til nissepiger.
- Agernkapsler er fine hatte og nissepiber. I kan lime perler eller tørrede blomster ind i kapslerne som ekstra pynt.
- Tørrede blomster pynter i nissepigerens hår, på kjolerne eller i hænderne.
- En valnøddeskal kan blive en nissedrengs båd, og et tørret blad på en tændstik bliver til bådens sejl.
- Fyrrekoglerne er gode til juletræer og som krop til skovnisserne. Stil en kogle på den brede ende, så ligner den fuldstændig et juletræ, når den har foldet sig ud. Brug en klump ler til at sætte den i, så vælter den ikke. I kan male spidserne hvide, så det ser ud som om, der er et fint drys sne på.
- Lærkekogler kan bruges til nisser eller små søde dyr. Kig på faconen og se, hvad koglen ligner mest. Måske er det en mus eller måske en ugle. I kan give dem en fod af en lille papskive, så står de bedre.

- Kastanjer er alletiders nissehoveder. Mal ansigtet på den lyse flade.

Så er det bare med at bruge jeres fantasi!

Vil du vide mere?

Så gå på biblioteket og lån bogen: "Nisser i hverdag og fest" af Wil Huygen.

Nissespor i sneen..?

I kan lave en hel nissefamilie.

Oplev naturen med www.naturkatapulten.dk

